

Mida arvavad mõttekojad?

Ülevaade koondab rahvusvaheliste mõttekodade infot ja hinnanguid koroonaviiruse pandeemia ja selle võimaliku pikaajalise mõju kohta. Ülevaatesse koondatud materjalid on ilmunud alates märtsikuu teisest poolest.

Mida teha ja mida juba tehakse?

[CALL FOR GLOBAL SOLIDARITY ON COVID-19 PANDEMIC](#)

InterAcademy Partnership, märts 2020

Viirusepuhanguga toimetulek nõuab ülemaailmset solidaarsust ja riikide kooskõlastatud jõupingutusi, mis baseeruvad teaduspõhisel infol ja selle levitamisel. IAP soovib riikidel teha koostööd nii ühiskonna kui ka valitsuste tasandil; rahvusvahelistel organisatsioonidel koordineerida teaduspõhise info levikut ning pakkuda abi ja koostöövõimalusi nõrgema tervishoiusüsteemiga riikidele, kuna eeldatakse, et koroonaviiruse levik hakkab neis riikides varsti kiiresti kasvama.

[Monitoring Covid-19 contagion growth in Europe](#)

Centre for European Policy Studies, märts 2020

CEPSi eksperdid on välja töötanud ökonomeetrilise mudeli, mida saab kasutada COVID-19 nakkuskõvera arengu jälgimiseks. Mudel baseerub iga päev täheldatud uute juhtumite arvul ning näitab dünaamiliselt nakkuse arengut erinevatel ajavahemikel ja kohtades, võimaldades erinevate poliitiliste lähenemisviiside võrdlevat hindamist.

[EY Tax Covid-19 Response Tracker](#)

Ernst&Young, 29. märts 2020

Ernst&Young on koostanud ülemaailmse ülevaate riikide meetmetest, mis on kasutusele võetud võitlemaks koroonaviiruse mõjudega. Ülevaade uueneb jooksvalt. Peamised meetmed seostuvad maksukohustuste edasilükkamise või ajutise peatamisega (tööjõumaksud, imporditollid) ja finantsmeetmetega (laenude refinantseerimine, maksepuhkus), aga on ka teistlaadi meetmeid nagu ettevõtete investeeringute soodustamiseks mõeldud ajutine varade amortisatsiooni ja maha kandmise kiirendamise võimalus ning auditite peatamine ettevõtetes. Hollandis on eraldi abimeetmed iseendale töötajatele (neil on võimalik taotleda oma sissetuleku suurendamist miinimumpalgani 3 kuuks, mida hiljem tagastama ei pea; samuti on neil võimalik taotleda soodsa intressiga käibelaenu).

[Coronavirus: Why The EU Needs to Unleash The ECB](#)

Chatham House, 18. märts

Chatham House'i ekspert leiab, et Euroopa Komisjon ei ole teinud piisavalt, et aidata liikmesriike tulla toime koroonaviiruse leviku põhjustatud majanduslike mõjudega. Ekspert selgitab, et Euroopa Keskpankale tuleks anda võimalus osta suuremas mahus riikide võlakirju (isegi kuni 100% riigi võlakirjadest) ning lisaks tuleks anda Euroopa Keskpankale või liikmesriikide keskpankadele õigus anda valitsustele otse arvelduskrediiti.

[CureVac, covid-19, and economic statecraft: Lessons for Europe](#)

European Council on Foreign Relations, 24. märts 2020

2016. aastal ostsid Hiina investorid Saksa robotikaettevõtte Kuka, millega kaasnes ettevõtte teadmiste ja tehnoloogia liikumine Euroopast Hiinasse. Nüüd seisab Saksamaa silmitsi olukorraga, kus USA soovib omandada Saksa ettevõtet CureVac: biotehnoloogiaettevõtte, mis arendab koroonaviiruse vastast vaktsiini. Eurooplased peavad Hiinale ja USAle näitama, et on võimelised kaitsma end potentsiaalselt kahjulike

investeeringute eest strateegiliselt olulistest sektoritest ning rakendama vajadusel vastumeetmeid.

[Six Proactive Steps in a Smart Trade Approach to Fighting COVID-19](#)

Council on Foreign Relations, 20. märts 2020

Ravimite ja meditsiiniseadmete importtariifide tõus ja riikide rakendatud ekspordikeelud halvendavad koroonaviirusega võitlemise tulemuslikkust. Eksperdid pakuvad 6 konkreetset tegevust kaubandusvaldkonnas koroonaviiruse vastase võitluse toetamiseks. Näiteks G20 riigid peaksid tegema vaktsiinid, ravimid ja patenteeritud meditsiiniseadmed mõistliku hinnaga kättesaadavaks kogu maailmas, olgu selleks viisiks sundlitsentsid või muud alternatiivsed meetmed. Kõigile, kes suudavad ravimeid, vaktsiine ja seadmeid toota, tuleks anda võimalus neid valmistada ja levitada abivajajatele.

[Big data versus COVID-19: opportunities and privacy challenges](#)

Bruegel, 23. märts 2020

Euroopa Liidu andmekaitse üldmäärus (GDPR) lubab ajutiselt erakorralises olukorras rahvatervisega tegelevatel asutustel ja tööandjatel töödelda isikustatud andmeid, kui see on vajalik rahva tervisega seotud olulise huvi tõttu. Bruegeli analüütikud leiavad, et isikustatud andmete töötlemisel on oluline, et valitsus annaks selge ja täpse info, milliseid andmeid kogutakse, miks neid kogutakse, kellega neid jagatakse, kuidas andmeid kaitstakse ja säilitatakse. Vastasel juhul on märkimisväärne oht kaotada avalikkuse usaldus.

Kuidas koroonaviirus maailma muudab?

[How the World Will Look After the Coronavirus Pandemic](#)

FOREIGN POLICY, 20. märts 2020

FP küsis kaheteistkümnelt arvamusi liidritelt üle maailma, kuidas koroonaviiruse pandeemia muudab maailma majandus- ja poliitilisi jõujooni. Näiteks arvatakse, et viirusepuhang ainult kiirendab juba varem alanud muutust: siirdumist USA-kesksest globaliseerumisest Hiina-kesksemaale globaliseerumisele. Leitakse ka, et pandeemia tugevdab rahvuslust.

[Yuval Noah Harari: the world after coronavirus](#)

Financial Times, 20. märts 2020

Artiklis selgitab raamatute „Sapiens”, „Homo Deus” ja „21 õppetundi 21. sajandiks” autor Yuval Noah Harari, millisena tema näeb maailma pärast koroonaviirust. Ta leiab, et inimkond seisab teelahkmel, kas liikuda erimeelsuste teele või minna globaalse solidaarsuse suunas? Kui valime erimeelsuste tee, siis see mitte ainult ei pikenda kriisi, vaid toob tulevikus tõenäoliselt kaasa veelgi hullemad katastroofid. Kui valime globaalse solidaarsuse, on see võit mitte ainult koroonaviiruse, vaid ka kõigi tulevaste epideemiate ja kriiside üle, mis võivad 21. sajandil inimkonda rünnata.

[What will the world be like after coronavirus? Four possible futures](#)

The Conversation, 30. märts 2020

Tuuakse välja neli stsenaariumi koroonaviiruse-järgseks maailmaks: laskumine barbarismi, jõuline riigikapitalism, radikaalne riigisotsialism ja muutumine vastastikusele abile rajatud suureks ühiskonnaks. Kõik stsenaariumid on võimalikud, kuid mitte võrdselt soovitatavad. Stsenaariumid võivad realiseeruda ka üksteise järel, näiteks jõutakse radikaalsesse sotsialismi pärast riigikapitalismi etapi läbimist.

[We should re-launch the G-20 as a global rescue mechanism](#)

Friends of Europe, 23. märts 2020

Mõttekoda Friends of Europe arutleb selle üle, milline võiks maailmakord välja näha pärast koroonaviiruse puhangut. On ilmne, et maailmajandus on killustumas (proteksionismi kasv, isolatsioon) ja kaosest päästaks meid vaid ühised rahvusvahelised jõupingutused uute koostöövõimaluste leidmise nimel. Selleks teeb Friends of Europe ettepaneku taaselustada G-20, luua sellele sekretariaat, kes suudaks koostada rahvusvaheliste läbirääkimiste kava ja ettepanekud meetmeteks.

[How Will the Coronavirus Reshape Democracy and Governance Globally?](#)

Carnegie Endowment for International Peace, 6. aprill 2020

Koroonaviiruse pandeemia muudab demokraatliku valitsemise tugisambaid ning õõnestab demokraatliku valitsemise eeliseid autoritaarse ees. Maailmas on täheldatud täidesaatva võimu kiiret laienemist, mis võib ohustada demokraatlikke protsesse. Näiteks avalike kogunemiste keelamine, sõnavabaduse piiramine valeinfo levitamise ettekäändel, tehnoloogiate kasutamine inimeste jälgimiseks, valimiste edasilükkamine, sõjaväe kasutamine liikumispirangute jõustamiseks jne on olulised meetmed pandeemiaga võitlemiseks, kuid tulevikku silmas pidades tuleks nende rakendamist tähelepanelikult jälgida.